

ЗВІТ

про підсумки обговорення тематики торговельних відносин України та ЄС на засіданні Комітету міжнародної торгівлі Європейського Парламенту

Брюссель, 14 травня 2025 р.

14 травня в рамках чергового засідання Комітету міжнародної торгівлі ЄП відбулося обговорення стану справ навколо переговорів щодо двосторонніх торговельних домовленостей з Україною на основі статті 29 УА та перехідних механізмів для імпорту агропродукції з України, які застосовуватимуться після завершення АТЗ і до досягнення домовленостей. Голова комітету попросив Комісію представити конкретну інформацію щодо поточних планів і заходів Європейської Комісії з цих питань.

Позицію Комісії представив директор Директорату Е (країни Сусідства, торгівля товарами, держзакупівлі, регуляторна співпраця) ГД «Торгівля» Л.Дельво та керівник відділу з питань відносин з країнами Східного партнерства ГД АГРІ Ф.Боллен.

Ключові месиджі представників Єврокомісії:

- Ми тісно та інтенсивно працюємо з українською стороною в рамках переговорів на основі статті 29 УА, а також над забезпеченням гладкого переходу від режиму АТЗ до довгострокового взаємного режиму торгівлі, який підтримуватиме процес вступу України до ЄС
- У цьому процесі Комісія переслідує дві довгострокові цілі: 1) погодити довгострокові рамки торговельних відносин, та 2) врахувати чутливості європейського агрохарчового сектору та чутливості держав-членів.
- Готуючись до переговорів, Комісія провела публічні консультації зі стейкхолдерами. Зворотній зв'язок від публічних консультацій показав, що переважна більшість зацікавлених стейкхолдерів в ЄС очікують, що майбутні умови агроторгівлі з Україною були ближче до режиму торгівлі в рамках Угоди про асоціацію ніж до режиму АТЗ.
- Комісія також повинна враховувати кумулятивний ефект від укладених та запланованих торговельних переговорів з країнами МЕРКОСУР та Індією, поруч з торговими відносинами з Україною, та їхнього ефекту на баланс агроринків в ЄС.
- Комісія розглядає майбутні результати переговорів з Україною в рамках статті 29 УА як «місток» до приєднання України до ЄС. Ключевим питанням є поступова адаптація Україною виробничих стандартів ЄС в аграрній сфері для чутливих товарів, таких як курятина. Подальша лібералізація торгівлі буде залежати від прогресу в адаптації відповідних стандартів ЄС. Це дозволить

ЄС сприяти процесу вступу України до ЄС і водночас вирівняти «поле гри» для європейських агровиробників.

- Навіть за умови досягнення відповідності України виробничим агростандартам ЄС, залишається питання застосування захисних торговельних заходів в рамках домовленостей статті 29, в тому числі регіональних заходів (на рівні окремих держав-членів) для захисту інтересів європейських агровиробників. Комісія має намір наполягати на включенні захисних заходів на переговорах з Україною.
- Комісія також дає зрозуміти українській стороні, що вона очікує на взаємне відкриття ринку в рамках домовленостей статті 29.
- У випадку, якщо переговори не будуть завершені до 5 червня, Комісія підготувала проект нормативного акта, згідно з яким з 6 червня і до кінця року будуть застосовуватися на пропорційній основі (*pro rata basis*) тарифні квоти в рамках Угоди про асоціацію до всіх агротоварів, для яких доступ до ринку ЄС ще не був лібералізований. Комісія вже надіслала проект цього акта до уваги держав-членів і Європарламенту. Комісія сподівається, що сторонам вдасться досягти домовленостей на період дії цього перехідного механізму. За малоімовірного сценарію, якщо переговори не будуть завершені до кінця року, з 2026 року в повному форматі будуть застосовуватися тарифні квоти Угоди про асоціацію

Реакція і позиції депутатів Європарламенту

Доповідачка по Україні, депутат фракції «Європейські ліберали» Карін Карлсбро (Швеція)

- Сьогоднішній день – це день розчарування для Європарламенту. Комісією запропоновано раптове і різке підвищення ефективних ввізних мит для України. Такий метод прямо запозичений з підручника Трампа. Таким чином Комісія серйозно підводить Україну в період, коли вільна торгівля з ЄС стала рятівним кругом для України.
- У 2024 році ЄС мав нетто позитивне сальдо агроторгівлі з Україною (експорт 48 млрд. євро, імпорт 24,5 млрд. євро, нетто позитивне сальдо 18,34 млрд євро).
- Незважаючи на неодноразові звернення Європарламенту до Комісії внести пропозиції щодо подальших механізмів врегулювання торговельних відносин з Україною і місяців мовчанки, ми сьогодні отримуємо пропозиції, які пропонують для України «катастрофічно жорстку посадку».
- У торговельній політиці щодо України ЄС далі є жертвою маніпуляцій і дезінформації. Ми були свідками цього під час голосування в Комітеті щодо пропозицій Комісії продовжити режим преференцій для продукції металургії, і від колишнього польського комісара ЄС з питань сільського господарства,

відомого крайньо правого популіста, лунали неправдиві свідчення, що ці пропозиції будуть поширюватися і на агросектор.

- Ми дозволяємо європейському агролобі диктувати правила гри у торговельних відносинах з Україною. Ми закликаємо Комісію пояснити, яким чином агроторгівля з Україною зашкодила європейським фермерам, на основі конкретних розрахунків і цифр, враховуючи той факт, що торговельна статистика показує чіткі вигоди для європейської сторони. Яким чином перспектива програшу України і перемоги росії у війні допоможе європейським фермерам?
- Закликаю Європейську Комісію 1) відкликати пропозицію щодо відновлення дії квот УА і запропонувати продовження режиму вільної торгівлі до моменту укладення нових двосторонніх домовленостей та 2) започаткувати переговори щодо укладення нових, щедрих для України торговельних домовленостей.

Йорген Варборн, від імені Сандри Кальнієте (тіньовий доповідач від Європейської народної партії) та від свого імені

- АТЗ ЄС для України були рятівним кругом для української економіки впродовж 3 років героїчної боротьби України за незалежність і європейські цінності
- Дуже важливо, щоб ЄС завбачливо планував заходи підтримки України в контексті її руху до членства в ЄС. Торговельні відносини мають бути важливим інструментом такої підтримки.
- Брюссель почув стурбованості європейських фермерів і жителів прикордонних з Україною регіонів. Захисні заходи в рамках АТЗ були відповіддю на ці стурбованості. Водночас, ми констатуємо розрив між риторикою підтримки європейських фермерів і реаліями статистики впливу українського агроімпорту на європейський агросектор. Дезінформація лише посилила втрату довіри до цієї риторики.
- Наша підтримка України непохитна. Але ми повинні приймати рішення на базі чітких цифр і фактів. Ми очікуємо чітких статистичних даних щодо впливу агроімпорту до запровадження та під час дії АТЗ, особливо для «чутливих» товарів, і як змінювалися світові ціни.

Бернд Ланге, в якості тіньового доповідача по Україні, фракція європейських соціал-демократів

- Поцікавився чи може Комісія гарантувати завершити переговори з Україною на період дії перехідних механізмів, чи є в Комісії оцінки яким чином скорочення доступу до ринку ЄС внаслідок перехідних заходів вплине на економічну ситуацію в Україні
- Висловив розчарування загальним підходом Комісії до питання переговорів з Україною.

Пекка Тoverі, співголова парламентської делегації ЄС на Парламентський комітет асоціації Україна-ЄС

- ЄС зараз намагається спільно з США змусити Путіна погодитися на перемир'я, при цьому запропонований 17ий пакет санкцій є досить слабким. У цьому контексті ЄС повинен лише посилювати свою економічну підтримку Україні. І на цьому фоні важко зрозуміти, чому Комісія не просуває більш переконливу підтримку України по лінії торгівлі, і що інтереси і бачення окремих країн-членів переважають над стратегічними інтересами ЄС.

Анна Брилька, (Польща, Європейські консерватори і реформатори)

- Україні треба допомагати, але не за рахунок європейських, зокрема польських фермерів і агровиробників
- Останні три роки бачили неймовірний вплив українського агроімпорту до Польщі, який завдав шкоди польським фермерам.

Бенуа Кассар (Бельгія, фракція європейські ліберали)

- Закликав Комісія «припинити карати» європейських агровиробників, зокрема в секторах цукру, курятини і пшениці, які перебувають під загрозою від українського агроімпорту

Реакція представників Європейської Комісії на виступи євродепутатів

Директор Л.Дельво

- Комісія сподівається фіналізувати переговори з Україною щодо статті 29 найпізніш до кінця червня і таким чином забезпечити якнайкоротший перехідний період
- Доступ до тарифних квот УА за формулою 7/12 буде надано відразу і в повному обсязі починаючи з 6 червня. Ми не погоджуємося з тезою про те, що Україну «штовхнули в провалля». Привертаємо увагу, що на доступ до квот не вплинуть обсяги імпорту, які надійдуть в рамках режиму АТЗ до 5 червня.
- ЄС продовжує надавати всіляку підтримку Україні, в т.ч. фінансову. Водночас, ми змушені враховувати чутливості держав-членів ЄС у довгостроковій перспективі.
- Коментуючи ранкову публікацію в «Файненшл Таймс» сьогодні зранку хочу наголосити, що цифра втрат 3,5 млрд. євро для України не відповідає дійсності. Комісія вважає більш реалістичною цифрою 1,5 млрд. євро.
- ЄС не є єдиним торговим партнером для України, Україна може експортувати агропродукцію де-інде. Яскравим непрямым доказом слід вважати те, що минулого місяця були автоматично запроваджені захисні заходи на цукор в

рамках АТЗ і в той же місяць статистика показала значне зростання експорту цукру з України, очевидно в т.ч. на інші ринки.

Заключні коментарі Б.Ланге як голови комітету ІНТА ЄП

- Від імені Комітету міжнародної торгівлі ЄП Б.Ланге планує невідкладно надіслати листа Комісару ЄС з питань торгівлі та економічної безпеки М.Шевчовічу з вимогою терміново почати переговори з Україною на основі статті 29 УА і таким чином продемонструвати переконливу підтримку ЄС Україні.